

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Varenslaan 11

Zedelgem, West-Vlaanderen

2025C38

ARCHEOLOGIENOTA

VERSLAG VAN RESULTATEN

BUREAUONDERZOEK

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Aaron Willaert, Merlijn De Baene

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2025

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. BUREAUONDERZOEK [BO]	3
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE	3
1.1.1 Administratieve gegevens	3
1.1.2 De onderzoeksopdracht	5
1.1.3 Het projectgebied	6
1.2 ASSESSMENT	9
1.2.1 Landschappelijk kader	9
1.2.2 Historisch kader	14
1.2.3 Archeologisch kader	23
1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK	32
BIBLIOGRAFIE	i
BIJLAGE	ii

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de realisatie van een woonproject in Zedelgem, provincie West-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 5978 m², over het gehele terrein zijn bodemingrepen voorzien.

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als woongebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 1000 m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 3000 m² bedraagt.

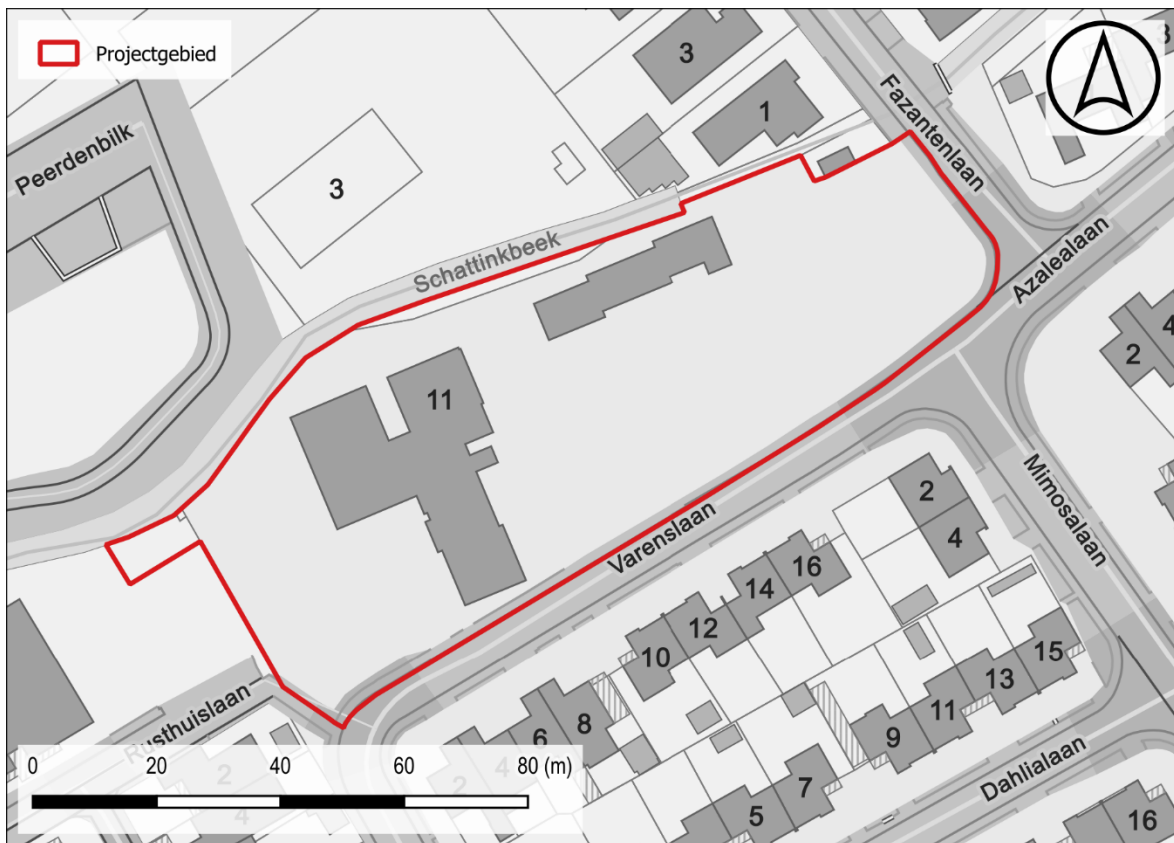
RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. BUREAUONDERZOEK [BO]

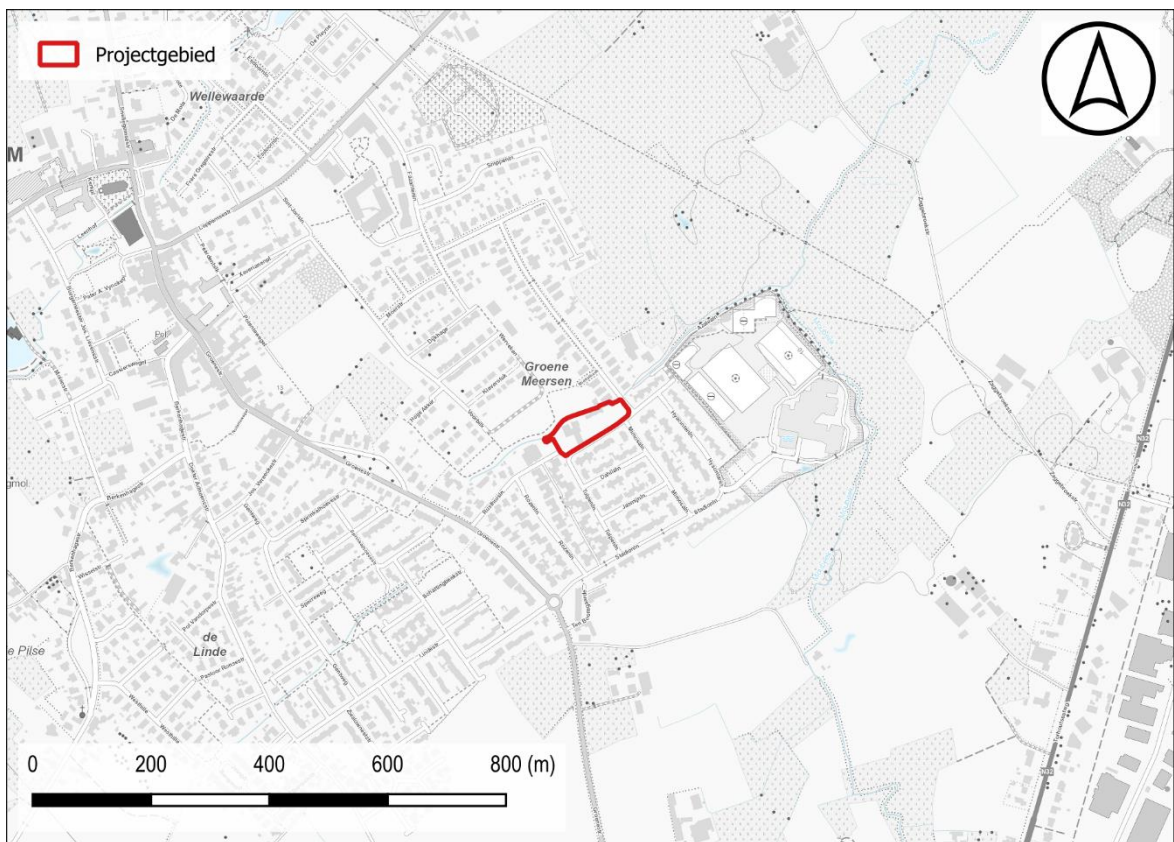
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2025C38	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 64442	Y ₁ : 203927
	X ₂ : 64632	Y ₂ : 204062
KADASTER	Zedelgem Afdeling 1, Sectie B, Nummers 517N, 517P, 517L, 517R	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1 en 2	
OPZET INITIATIEFNEMER	Figuur 4	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)

1.1.2 De onderzoeksopdracht

1.1.2.1 Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied

“Het archeologisch vooronderzoek beoogt vast te stellen of er een archeologische site aanwezig is op een terrein, wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van bodemingrepen en wetenschappelijk onderzoek.”
– CGP 4.0; p. 28

Op basis van verscheidene parameters, zoals de nog aanwezige erfgoedwaarden, de landschapshistoriek, topografie, geomorfologie, bodemgebruik, vegetatie, en ingreephistoriek, wordt een waardering van het archeologisch potentieel binnen het afgebakende projectgebied opgesteld. Hiertoe wordt een stapsgewijze onderzoeksprocedure doorlopen, waarbij de vraagstelling steeds teruggekoppeld wordt naar volgende kernpunten:

- Wat is de trefkans op intact bewaarde archeologische aanwijzingen?
- Wat zijn de geplande ingrepen in functie van de werkzaamheden? Zullen de werken eventuele vindplaatsen bedreigen?

1.1.2.2 Werkwijze en strategie van het vooronderzoek fase BO

RUBEN WILLAERT NV werd aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureauonderzoek op te maken. Dit bureauonderzoek werd uitgevoerd onder leiding van een erkend archeoloog van Ruben Willaert NV. De aard van de werken werd tijdens het bureauonderzoek afgewogen tegen de voorhanden zijnde gegevens relevant voor het projectgebied op bodemkundig, landschappelijk, historisch-cartografisch en archeologisch vlak.

De archeologienota werd opgemaakt middels *Office*- en *Adobe*-software. Het bijhorend kaartmateriaal werd aangemaakt in een GIS-omgeving. Hierin werden de ontwerpplannen ingeladen en geprojecteerd ten opzichte van diverse kaartlagen die raadpleegbaar zijn op geopunt.be, dov.vlaanderen.be, geo.onroerenderfgoed.be, cartesius.be en de website van de centraal archeologische inventaris [CAI]¹. De geraadpleegde literatuur, de digitale bronnen en het kaartmateriaal zijn te vinden in de bijlage.

---

¹ De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen en andere sites met erfgoedwaarde; onder dezelfde noemer verzamelen we alle opgestelde archeologienota's vanaf 2015.

1.1.3 Het projectgebied

1.1.3.1 Archeologische voorkennis

Binnen de grenzen van het projectgebied vond in het verleden nog geen archeologisch (voor)onderzoek plaats.

1.1.3.2 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen in Zedelgem, West-Vlaanderen, ten zuidoosten van het centrum. Ten zuiden loopt de Varenslaan en ten noorden de Schattinkbeek. Verder grenst het terrein ook aan de Rusthuislaan en de Fazantenlaan. Rondom is een residentiële woonwijk te herkennen. Het centrum van Zedelgem ligt op ca. 900 m ten noordwesten.

Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)

1.1.3.3 Geplande bodemingrepen

De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 5978 m², over het gehele terrein zijn bodemingrepen voorzien. Op heden is ca. 943 m² bebouwd en 1400 m² verhard. De rest doet dienst als groenzone.

De initiatiefnemer plant de realisatie van een nieuw woonproject. De twee nieuwe gebouwen worden gefundeerd door middel van sleuffunderingen tot vorstvrije diepte (ca. 100 cm-mv) en een vloerplaat (50 cm-mv). De gecombineerde footprint van de nieuwbouw bedraagt ca. 633 m². Daarnaast wordt ook een ondergrondse parking gerealiseerd van ca. 1087 m² tot op een diepte van ca. 350 cm-mv.

De rest van het terrein wordt verhard of ingericht als groenzone. Voor deze buitenaanleg dient een bodemingreep gerekend te worden rond ca. 50 cm-mv. In kader van de geplande werken wordt tevens nieuwe riolering voorzien die zal aansluiten op nieuwe putten. Er wordt tevens een wadi voorzien met een oppervlakte van ca. 294 m². Deze wadi wordt aangelegd tot op een diepte van 75 cm-mv.

Figuur 4: Opzet initiatiefnemer sloop t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)

Figuur 5: Opzet initiatiefnemer bouw t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)

1.2 ASSESSMENT

1.2.1 Landschappelijk kader

Zedelgem is gelegen in de zandstreek buiten de Vlaamse Vallei, meer bepaald het Houtland ten zuidwesten van Brugge. Het onderzoeksgebied bevindt zich ten zuidoosten van het Zedelgemse dorpscentrum. Het plangebied grenst in het noorden aan de Schattinkbeek die verder ten noordoosten aansluit op de Moubek.

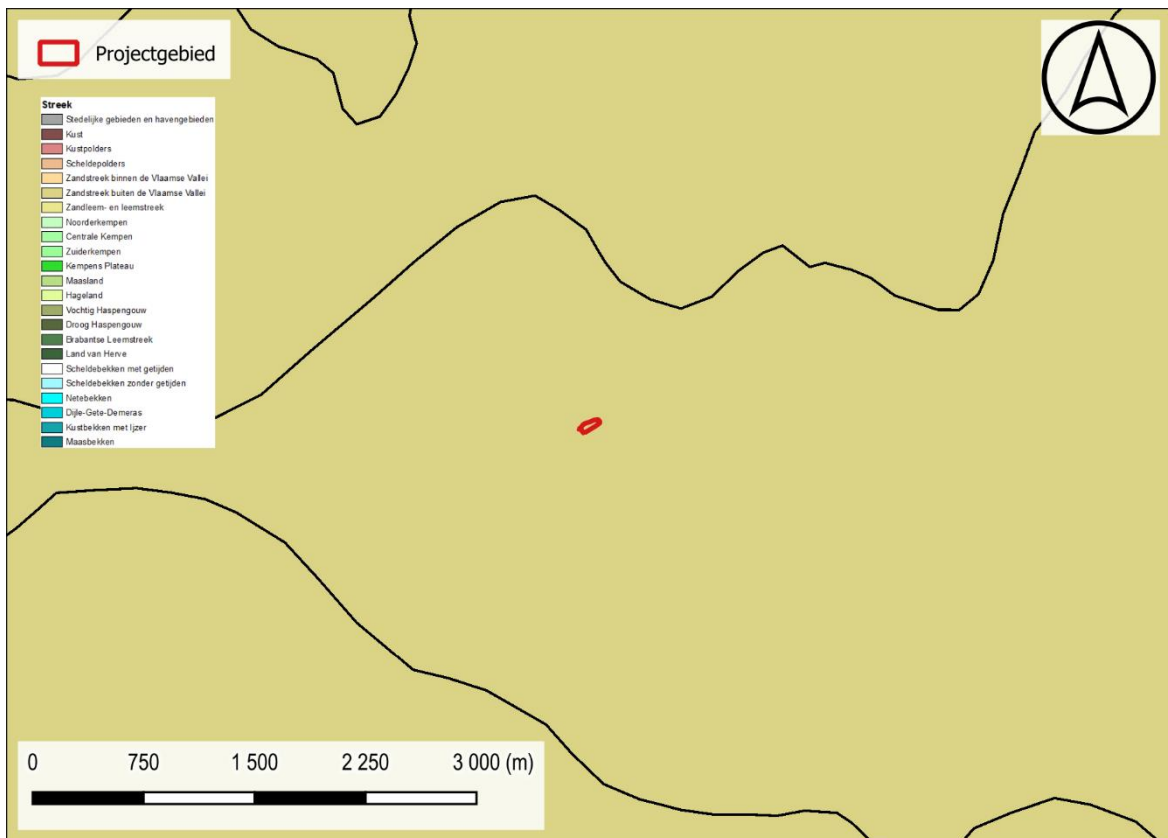
Het lokaal hoogtemodel situeert het projectgebied op een hoogte van ca. 10.3 tot 11 + m TAW. Het terrein helt af richting de Schattinkbeek. Het lokaal hoogtemodel doet vermoeden dat in het verleden reeds maaiveldwijzigingen hebben plaats gevonden bij de realisatie van bebouwing. De omvang van deze maaiveldwijzigingen of de impact op de bewaringstoestand van eventueel aanwezig archeologisch erfgoed is op basis van de beschikbare gegevens niet met zekerheid te bepalen.

Het projectgebied bevindt zich in het Lid van Pittem (**Formatie van Gentbrugge**). De Formatie van Gentbrugge bestaat uit een afwisseling van kleiïge siltige en zandige mariene sedimenten met enkele macrofossielen. Het is onderverdeeld in drie leden; van oud naar jong: het Lid van Merelbeke, het Lid van Pittem en het Lid van Vlierzele.

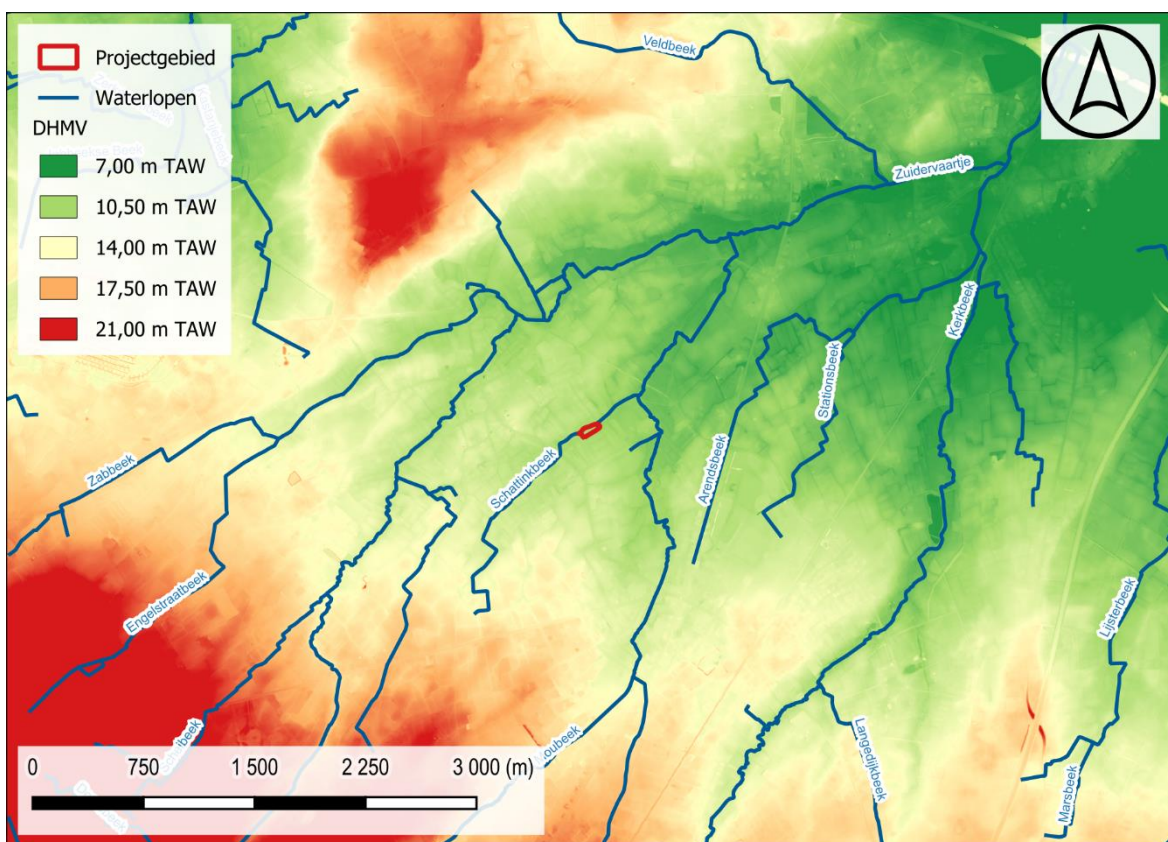
Het **Lid van Pittem** bestaat uit een afwisseling van dunne laagjes kleiig-zandig grof silt en glauconiethoudend kleiig-siltig fijn zand. De laminae zijn dikwijls gebioturbeerd. Er komen getijdegeulen voor in het sediment wat in de intertidale zone is afgezet. Plaatselijk komen zandsteenbanken met opaalcement voor (veldstenen).

Het projectgebied is gelegen in het **Quartair Type 3**. Dit type bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holocene (zandleem tot leem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen bevatten van het Quartair.

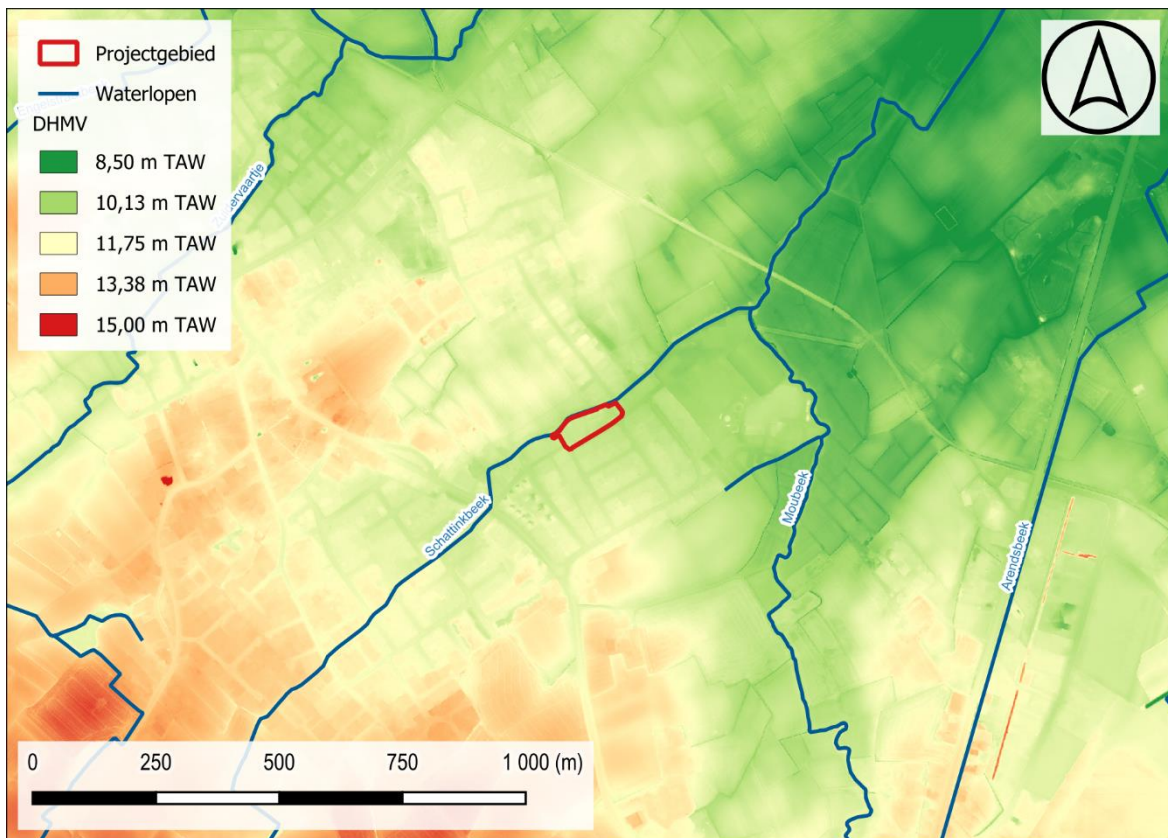
De bodemkaart geeft in het noorden van het terrein, langs de Schattinkbeek, een hydromorfe bodem weer. In het zuidelijke terreindeel is een natte zandleembodem aangeduid. **De gradiëntzone langs de Schattinkbeek was ongetwijfeld zeer aantrekkelijk voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars.**

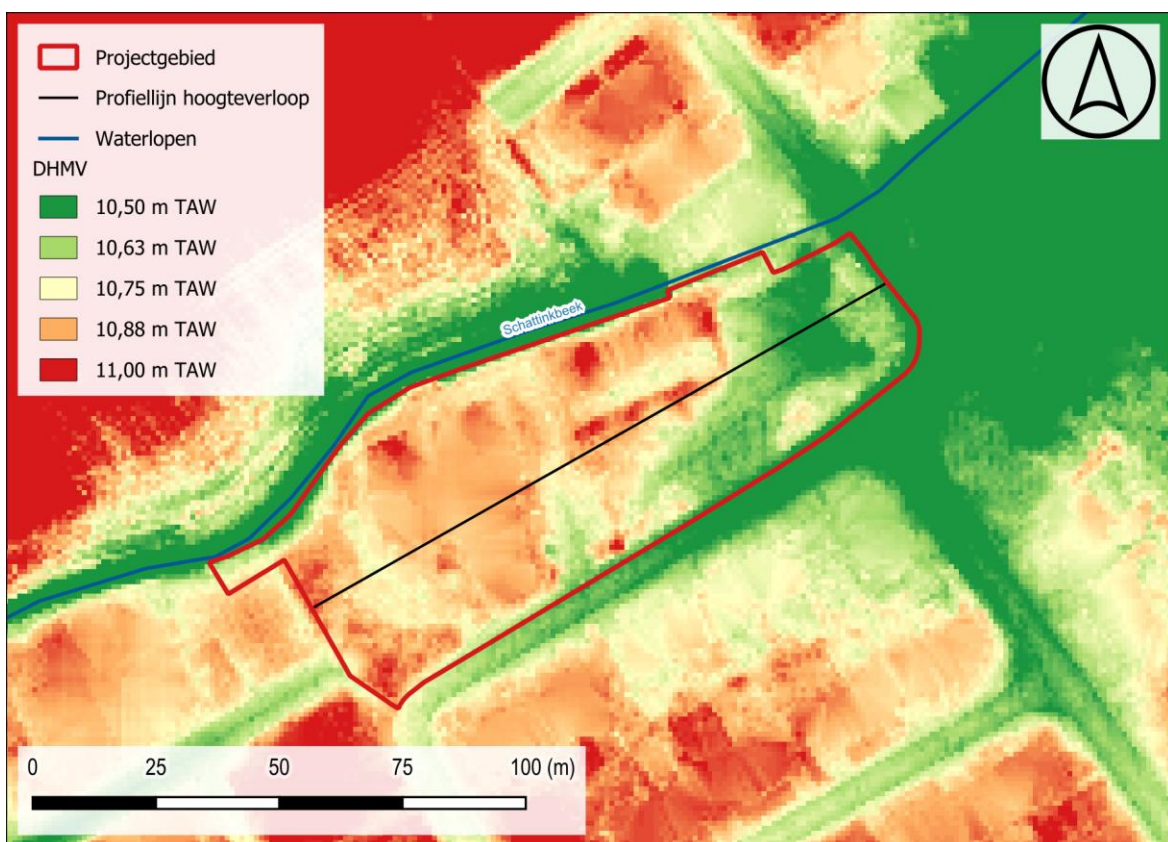
Figuur 6: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

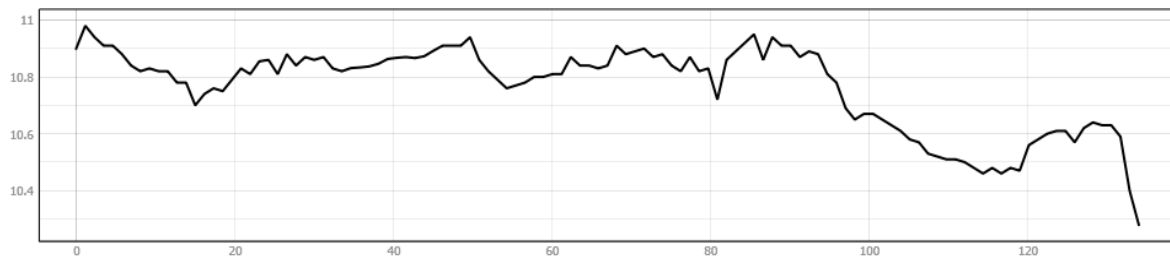
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

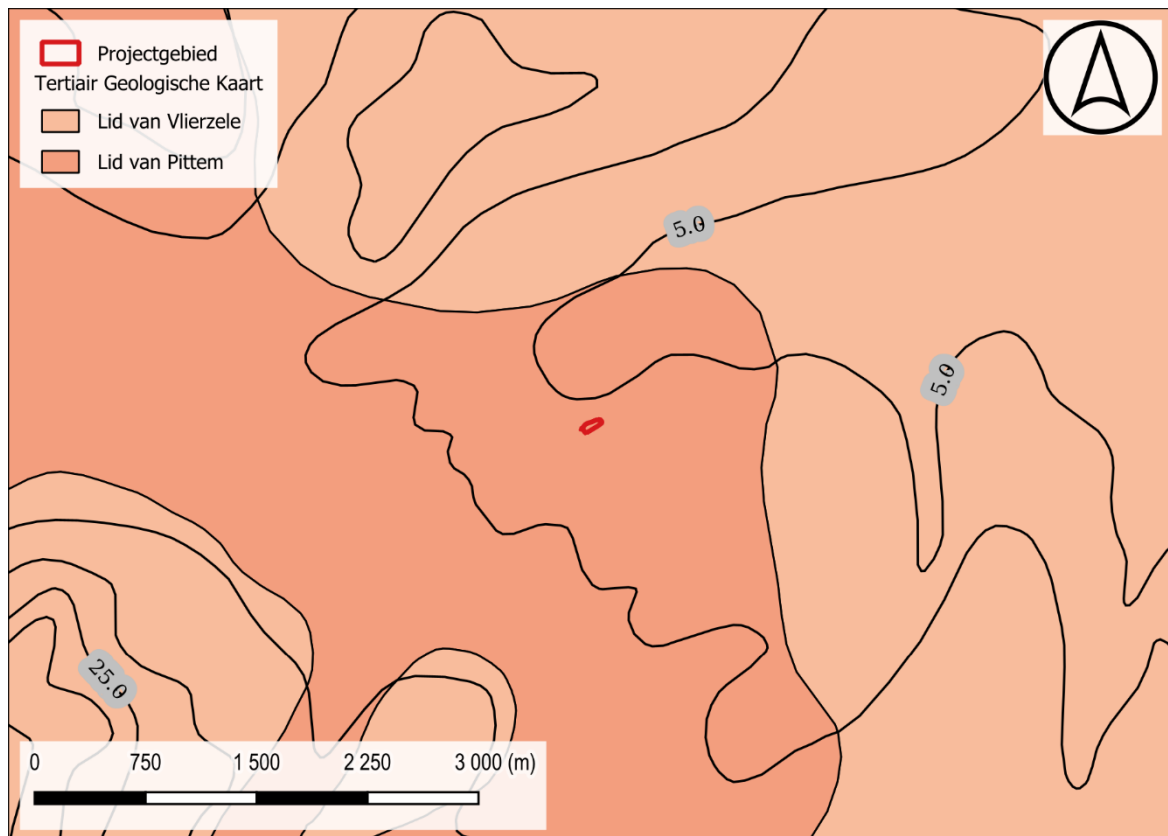
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

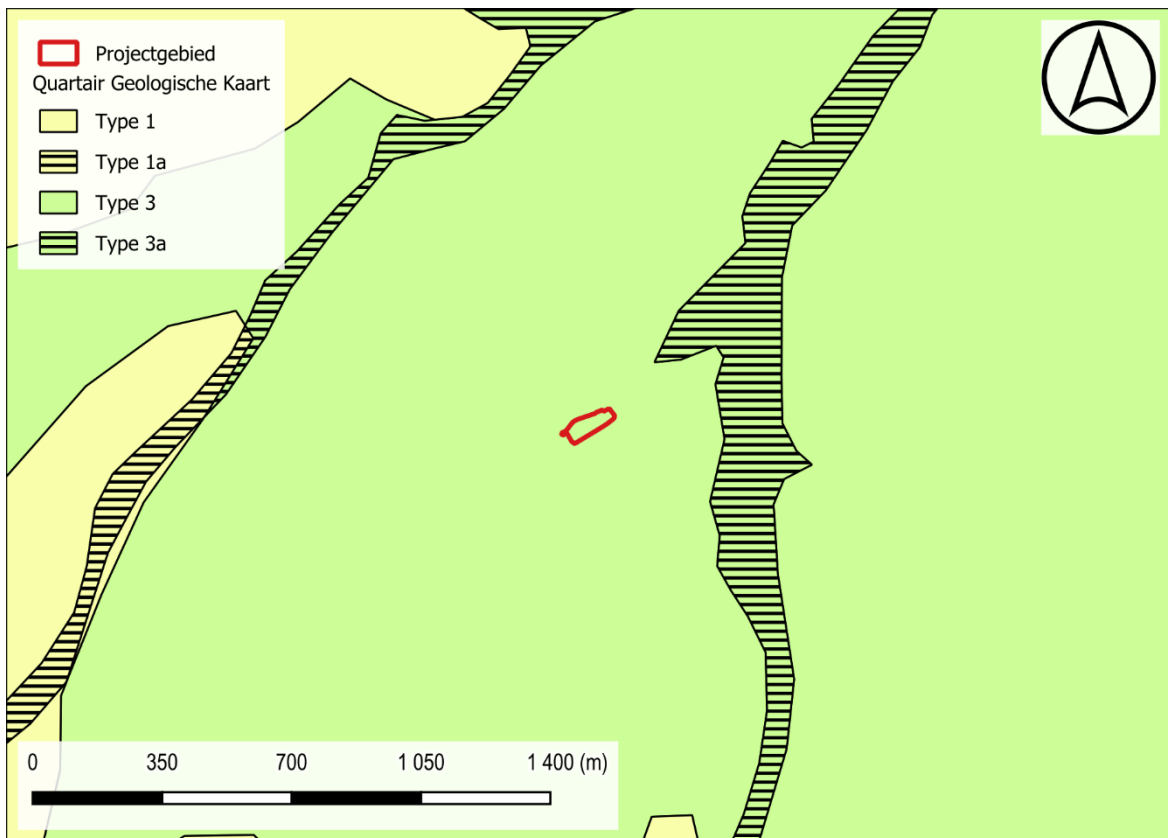
Figuur 9: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

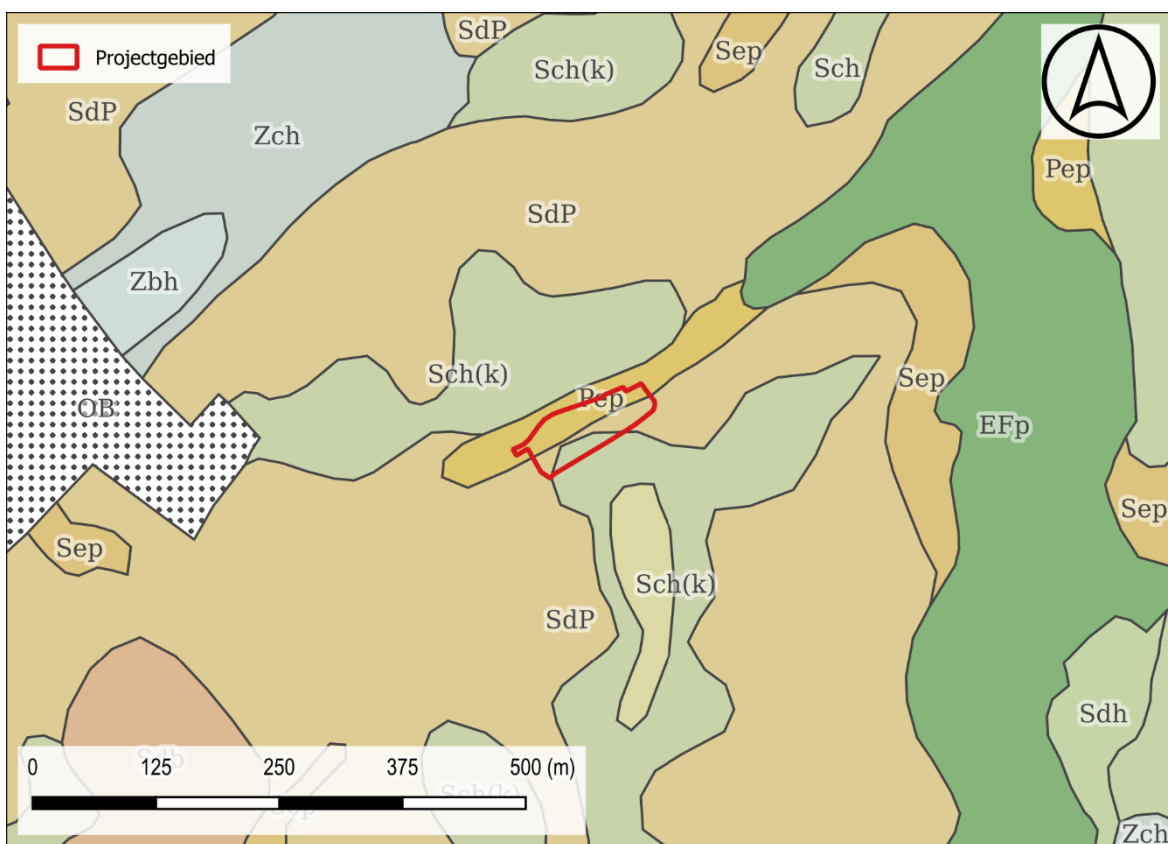
Figuur 10: Hoogteverloop ZW-NO

Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt)

Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© geopunt)

Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© geopunt)

1.2.2 Historisch kader

I. Zedelgem

De oudste sporen van bewoning die te Zedelgem teruggevonden zijn, dateren uit de neolithische periode. In de omgeving van de Kezelberg werden door baron de Maere d'Aertrycke neolithische relictten opgegraven in het begin van de 20ste eeuw.

De prospectie door middel van luchtfotografie, door de Gentse Universiteit uitgevoerd in de jaren 1990, leverde sporen van twee cirkelvormige structuren op aan weerszijden van de Zabbeek, tegen de grens met Loppem. Het gaat vermoedelijk om grafheuvels uit het midden van de bronstijd. Ze kunnen echter, door de aanwezigheid van de Zabbeek tussen beide structuren, niet tot hetzelfde grafveld gerekend worden en het is niet duidelijk of er een verband is. De resultaten van deze prospectie zijn voor Zedelgem beïnvloed door de industrialisering op de *wijk De Leeuw*, waardoor mogelijk andere sporen niet langer traceerbaar zijn via luchtfotografie.

Het is niet duidelijk of de bewoning in Zedelgem in de Romeinse tijd doorloopt. Er is sprake van Gallo-Romeinse vondsten en de huidige Diksmuidse Heirweg maakt deel uit van de Romeinse buurtweg die Cassel verbindt met Aardenburg. Voor Zedelgem is echter, in tegenstelling tot Aartrijke, geen Romeinse plaatsnaam gekend, noch worden er koutertoponiemen teruggevonden. Men kan vermoeden dat de bewoning in de Gallo-Romeinse periode schaars en/of tijdelijk is.

De naam Zedelgem dateert vermoedelijk uit de periode van de landname door de Frankische edelen, vanaf de 5de eeuw. Dergelijke plaatsnamen (eindigend op *-gem*) zijn samengesteld uit een persoonsnaam, gevolgd door *-inga* (duidend op de verwantschap met de persoon in kwestie) en eindigend op *-haim* (woning, domein). Voor Zedelgem of *Sedelingem* is dit volgens M. Gysseling de woonplaats van Sweidh. J. Mansion en A. Carnoy stellen dat Zedelgem te ontleden is als *Seithl- inga-heim*, waarbij *Seithl* niet verwijst naar een persoonsnaam, maar kolonisten betekent.

Circa 1000 wordt door graaf Boudewijn IV de kasselrij Brugge opgericht, die later bekend zal staan onder de naam Brugse Vrije. De heerlijkheid Zedelgem is in het feodaal stelsel een leen van het grafelijk leenhof van Brugge, dat op zijn beurt afhankelijk is van de Franse koning. De heerlijkheid is in het bezit van de familie *van Zedelghem*, die in de loop van de 15de eeuw uitsterft. Het bestuur wordt uitgeoefend door de schepenen van het Brugse Vrije, die wetgevende en rechterlijke bevoegdheden hebben. Enkele kleinere delen van de parochie behoren tot het Land van Wijnendale (Torhout) en de heerlijkheid Den Houtschen te Loppem.

Leenhof en kerk vormen een centraal punt in het toenmalige bewoonde grondgebied van de parochie Zedelgem. De bewoning beperkt zich tot het gebied tussen de Diksmuidse Heirweg in het noorden en de Moubeek in het zuiden. Alles ten noorden en ten zuiden daarvan is onontgonnen veldgebied.

De eerste vermelding van Zedelgem als *Sedelingem* dateert van 31 oktober 1089 in een akte waarin Robrecht II, graaf van Vlaanderen, het Sint-Donaaskapittel in Brugge bevestigt in haar bezittingen. Een tweede vermelding dateert van 1107, wanneer Balderik, bisschop van Doornik-Noyon, de abdij van Sint-Amand bevestigt in het bezit van onder andere het altaar van Zedelgem.

Philips van Zedelghem, de laatste heer van Zedelgem, sterft in 1389 en laat de heerlijkheid na aan zijn dochter Cathelyne. Zij huwt met Ywein van Straten en betreft met hem zijn kasteel te Jabbeke. In 1419 overlijdt Ywein, waarop Cathelyne hertrouwt met Lodewijk van Haveskerke, die daardoor heer van Zedelgem wordt. De heerlijkheid blijft in handen van de familie van Haveskerke en de heren van Zedelgem wonen vanaf dan steeds te Jabbeke en vanaf 1572 te Brugge.

Zedelgem is afgebeeld op de Grote Kaart van het Brugse Vrije door Pieter Pourbus (1571) gekopieerd door Pieter Claeissens (1601). Twee belangrijke wegen doorkruisen het grondgebied van Zedelgem. Beide verbinden Brugge met Ieper. De noordelijke weg, de *torhoutschen brugghewegh* loopt langs de huidige Kezelbergstraat, Berkenhagestraat, Moubekestraat en Aatrijksestraat (Aatrijke). De zuidelijke *iperwegh* is lager gelegen en doorkruist het veldgebied dat later zal uitgroeien tot Veldegem. Wellicht is deze weg tijdens bepaalde seizoenen moeilijk begaanbaar en ontstaat het noordelijk tracé als alternatieve route.

Figuur 14: Situering projectgebied bij benadering t.a.v. de Heraldische kaart van het Brugse Vrije, 1601. (Bron: Kaartenhuis Brugge)

Ook tijdens de 17de eeuw zijn de Zuidelijke Nederlanden vaak het slachtoffer en/of de inzet van de oorlogen die moederland Spanje uitvecht tegen verschillende partijen. Door het Twaalfjarig Bestand (1609-1621) krijgt het platteland opnieuw wat ademruimte, maar vanaf 1621 hervatten de vijandelijkheden tussen de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden

en Spanje. Tijdens het Twaalfjarig Bestand wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om de kerk stap voor stap te herstellen en ook aan de pastorie en aan het kostershuis worden werkzaamheden uitgevoerd. Tegen 1621 is het werk aan de kerk af, uitgezonderd aan het koor. Vanaf 1678 kent de streek een korte periode van rust door de Vrede van Nijmegen. In 1679 komt een nieuwe pastoor, Rochus Simoens, toe in Zedelgem. Hij krijgt meteen toelagen voor werken aan de pastorie en de kerk.

De aanleg van de Torhoutsesteenweg in 1751-1754 zou een grote invloed hebben op de latere industriële en commerciële ontwikkeling van Zedelgem. Rond de herberg *De Gouden Leeuw*, opgericht langs de Torhoutsesteenweg op de hoek met de Kuilputstraat, in de nabijheid van het kruispunt met de Ruddervoordsestraat/Brugsestraat ontstaat al gauw een woonkern, op termijn gepaard aan een commercieel centrum.

Deze zogenaamde Ferrariskaart biedt een getrouwe weergave van het Zedelgem van het einde van de 18de eeuw. Centraal in de dorpskern bevindt zich de gotische kerk met rondom een tiental verspreide, vrijstaande woningen. Het kerkhof is omgeven door een gracht, met aan de noordzijde twee bruggen, die in verbinding staat met de Plaatsebeek. Opvallend is de omwalde pastorie, even ten noorden van de kerk en met een rechte dreef naar de kerk. Ten zuiden van de kerk, op de plaats van het vroegere leenhof, staat bebouwing, volgens parochierekeningen met herbergfunctie.

Zowel binnen als buiten de dorpskern wordt Zedelgem gekenmerkt door verspreide, landelijke bebouwing. In de onmiddellijke omgeving van de dorpskern en de belangrijkste uitvalswegen is het land in cultuur gebracht. Verder daarbuiten wordt Zedelgem omgeven door bos- en heidegebied, dat vanaf het einde van de 18de eeuw ontgonnen wordt.

In 1792 verslaat het Franse revolutionaire leger in Jemappes het Oostenrijkse leger, waardoor zij de Zuidelijke Nederlanden in handen krijgen. De Oostenrijkers slaan terug en boeken een overwinning bij Neerwinden (1793), waardoor ze hun gezag tijdelijk kunnen herstellen. In 1794, met de Franse overwinning te Fleurus, wordt Vlaanderen definitief ingelijfd bij de Franse republiek. Het ancien regime wordt opgedoekt, het grondgebied onderverdeeld in departementen, de parochie omgedoopt naar commune, met aan het hoofd een agent municipal. Communes met minder dan 5000 inwoners worden samengevoegd tot kantons. Zedelgem wordt bij het kanton Oostkamp gevoegd, département de la Lys.

Tot aan het Congres van Wenen (1815) staan de Zuidelijke Nederlanden onder Frans bestuur. Met het Congres wordt het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden gesticht, waarbij de Zuidelijke en de Noordelijke Nederlanden samengaan onder bestuur van de Nederlandse koning Willem I.

De hongerejaren tussen 1840 en 1850 worden veroorzaakt door een structurele crisis in de vlasnijverheid, toen de belangrijkste huisnijverheid van de plattelandsbevolking ter overbrugging van de wintermaanden. Dit betekent een financiële aderlating voor de plattelandsgemeenten die grote bedragen aan het Bureel van Weldadigheid moeten overdragen en moeten voorzien in langetermijnoplossingen zoals het oprichten van armenhuizen, spinscholen en zondagsscholen.

Zedelgem speelt in de Eerste Wereldoorlog een niet te onderschatten rol als logistiek centrum voor de Duitse bezetter. De ligging buiten het bereik van het geschut van de geallieerde troepen aan het IJzerfront maakt Zedelgem tot ideaal bevoorradingscentrum voor de Duitse fronttroepen. Goederen worden per trein aangevoerd naar Zedelgem en van daaruit door middel van de stoomtram verder verdeeld over de gevechtlijn aan het IJzerfront.

Zedelgem speelt tijdens de Tweede Wereldoorlog een minder belangrijke rol dan tijdens de Eerste Wereldoorlog. De gemeente behoort tot de kuststrook waarin het 15de Duitse leger is geïnstalleerd. Vanaf begin september 1944 start de systematische terugtrekking van de Duitse troepen en op 8 september wordt Zedelgem bevrijd door Canadese troepen.²

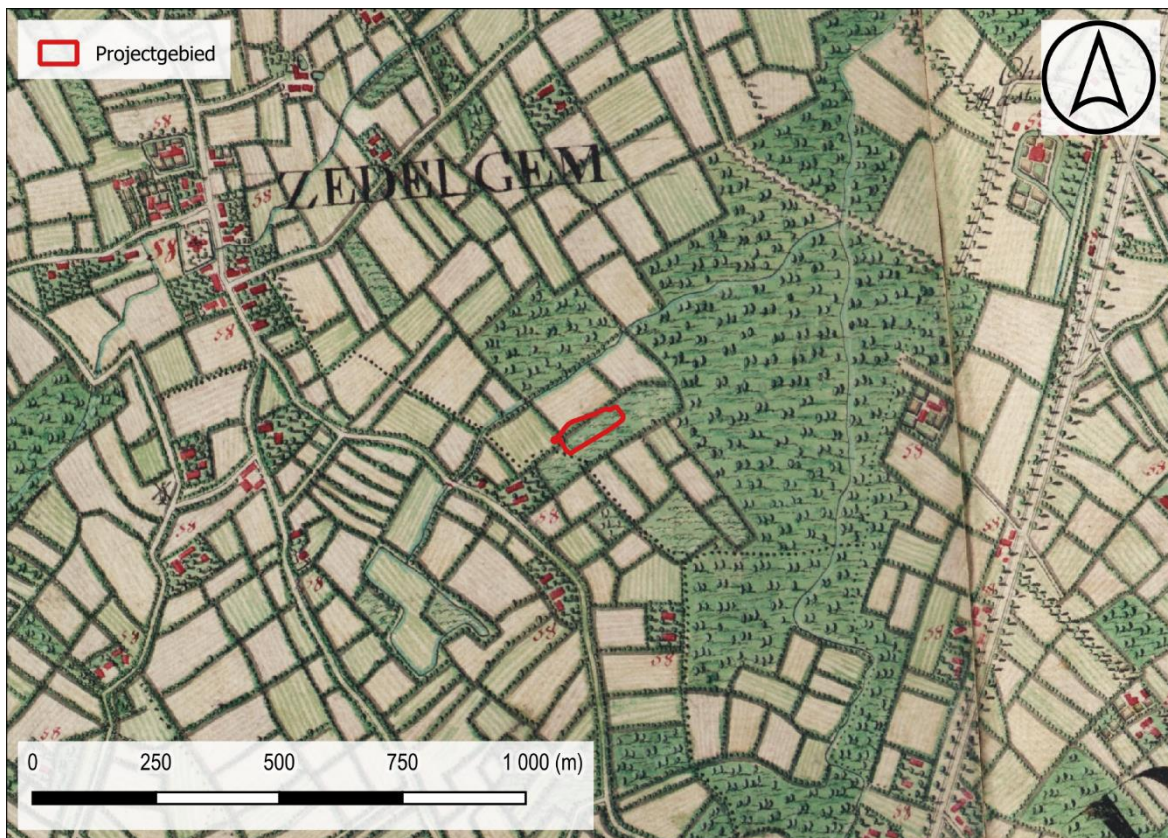
II. Projectgebied

De Ferrariskaart (1771-77) karteert het projectgebied ter hoogte van onbebouwd wei- en grasland ten zuidoosten van het centrum van Zedelgem. Ten westen is het historische tracé van de huidige Groenestraat te herkennen. Langs deze wegen is ook wat verspreide hoevebouw te zien. Ten oosten van het onderzoeksgebied ligt een bosgebied en ten westen en noorden twee waterlopen. Respectievelijk zijn dit de Moubek en de Schattinkbek. De latere 19de eeuwse kaarten tonen een zeer gelijkaardig beeld van het projectgebied en haar omgeving. Op het 19e-eeuwse kaartmateriaal is het verloop van de Schattinkbek te volgen in de perceelsstructuren, maar de waterloop zelf is niet afgebeeld.

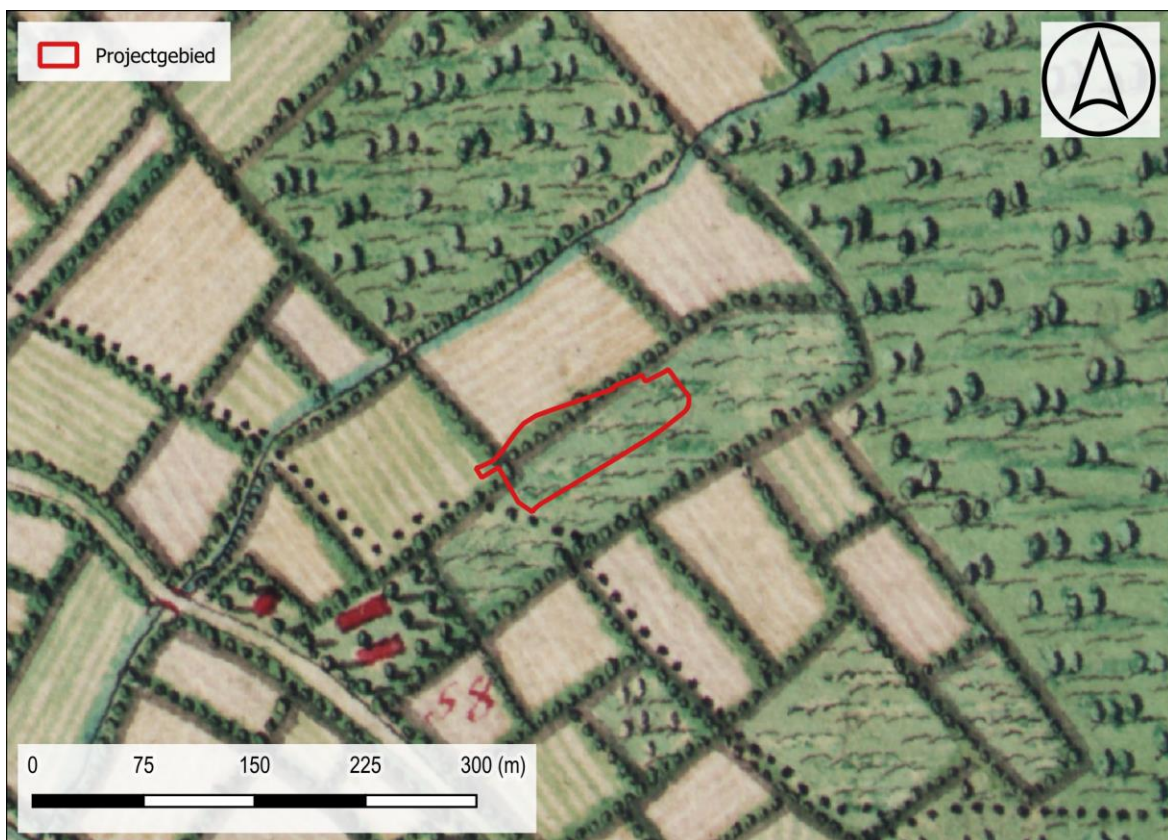
Op de luchtfoto van 1971 is het projectgebied nog vrij van bebouwing. De percelen ten zuiden worden op dit moment wel reeds ingepalmd door een woonwijk. Langs de zuidelijke grens van het perceel loopt een wegen. In 1979-90 is er wel bebouwing te herkennen. Deze bevindt zich op de westelijke terreinhelft. Het oostelijke deel is voornamelijk groenzone. Dit blijft de situatie tot op heden.

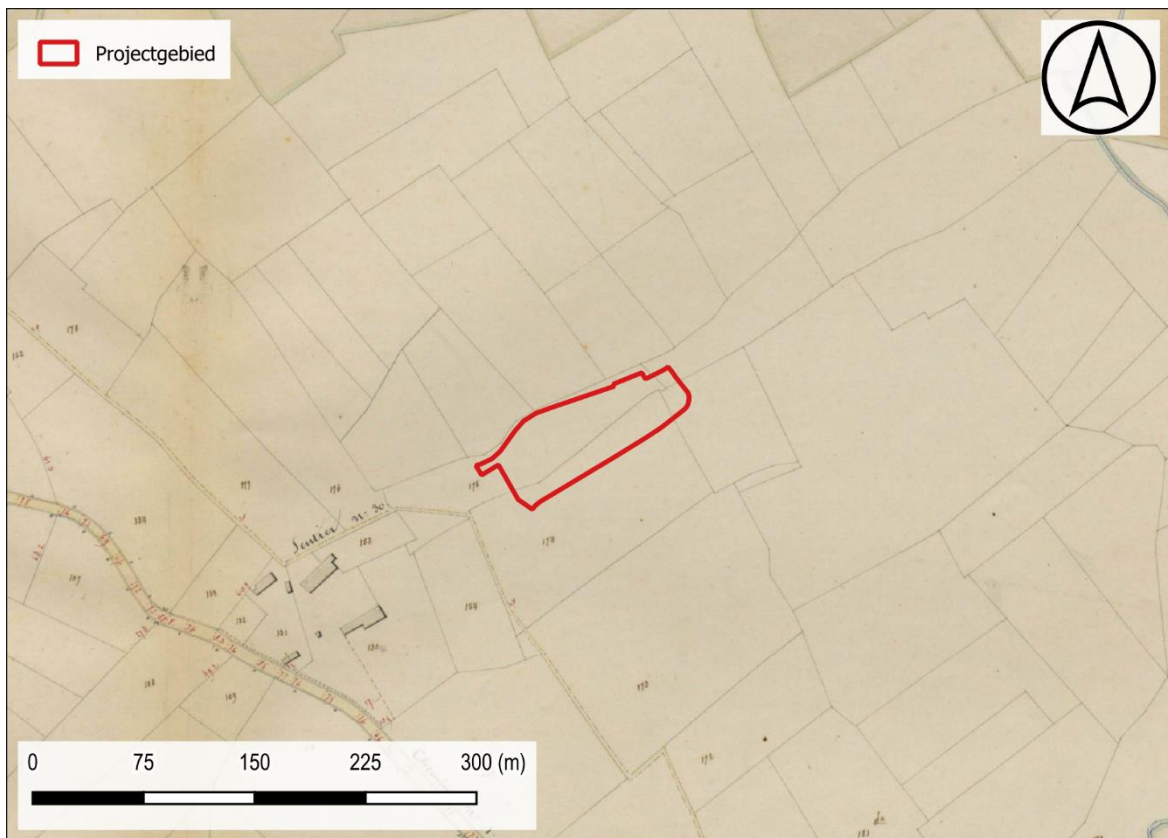
² Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Zedelgem [online], <https://id.erfgoed.net/themas/15782> (geraadpleegd op 24 februari 2025).

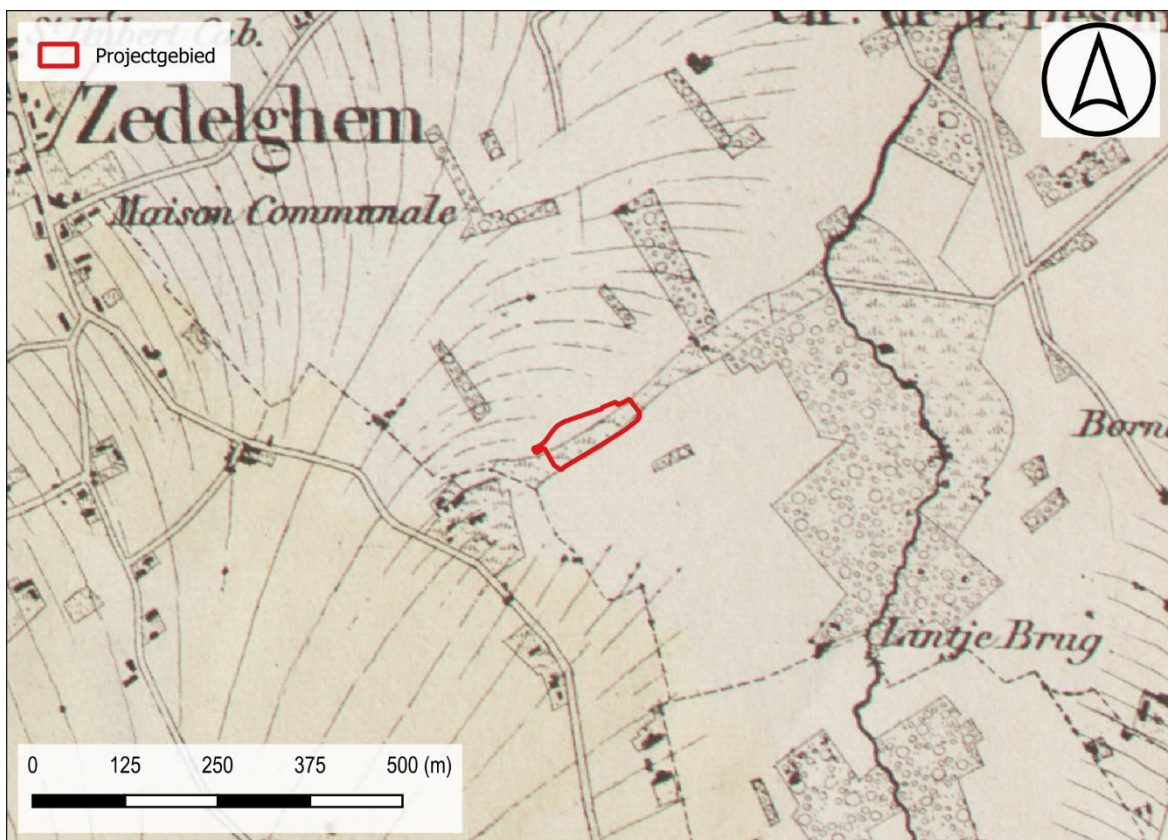
Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

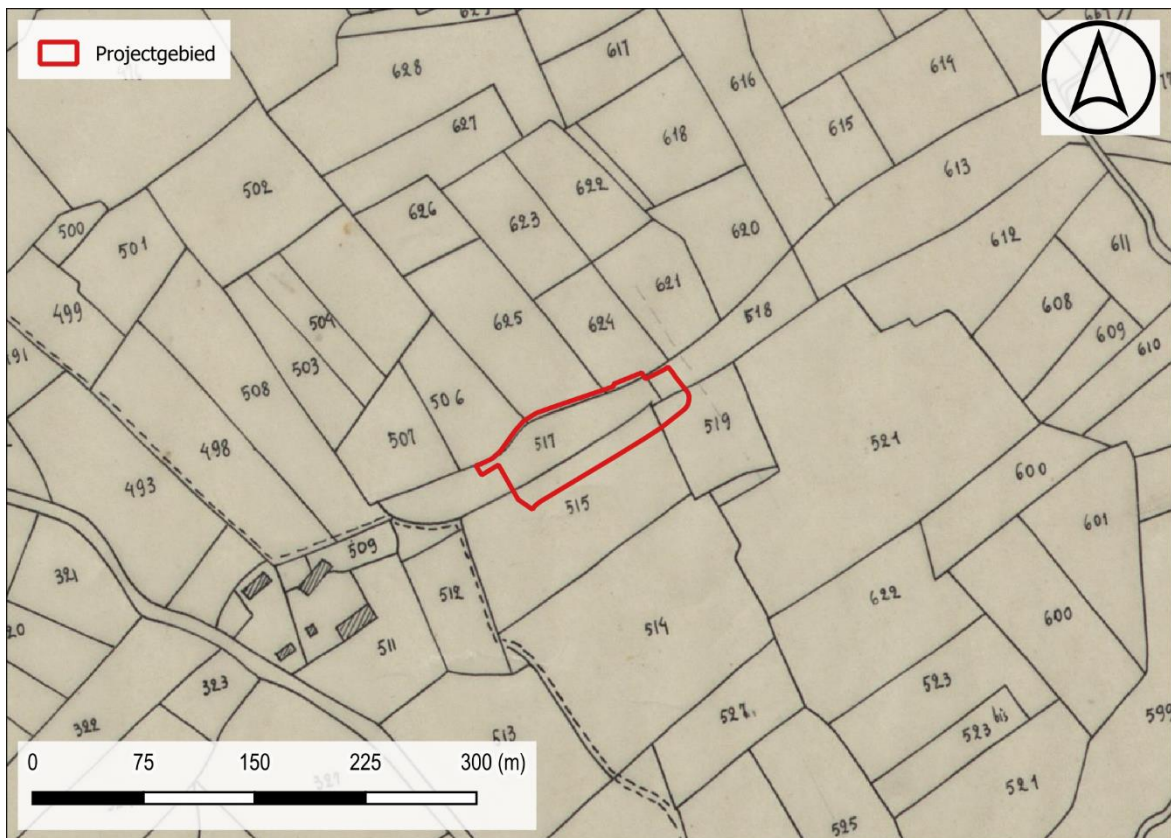
Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)

Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt)

Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt)

Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt)

Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt)

Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt)

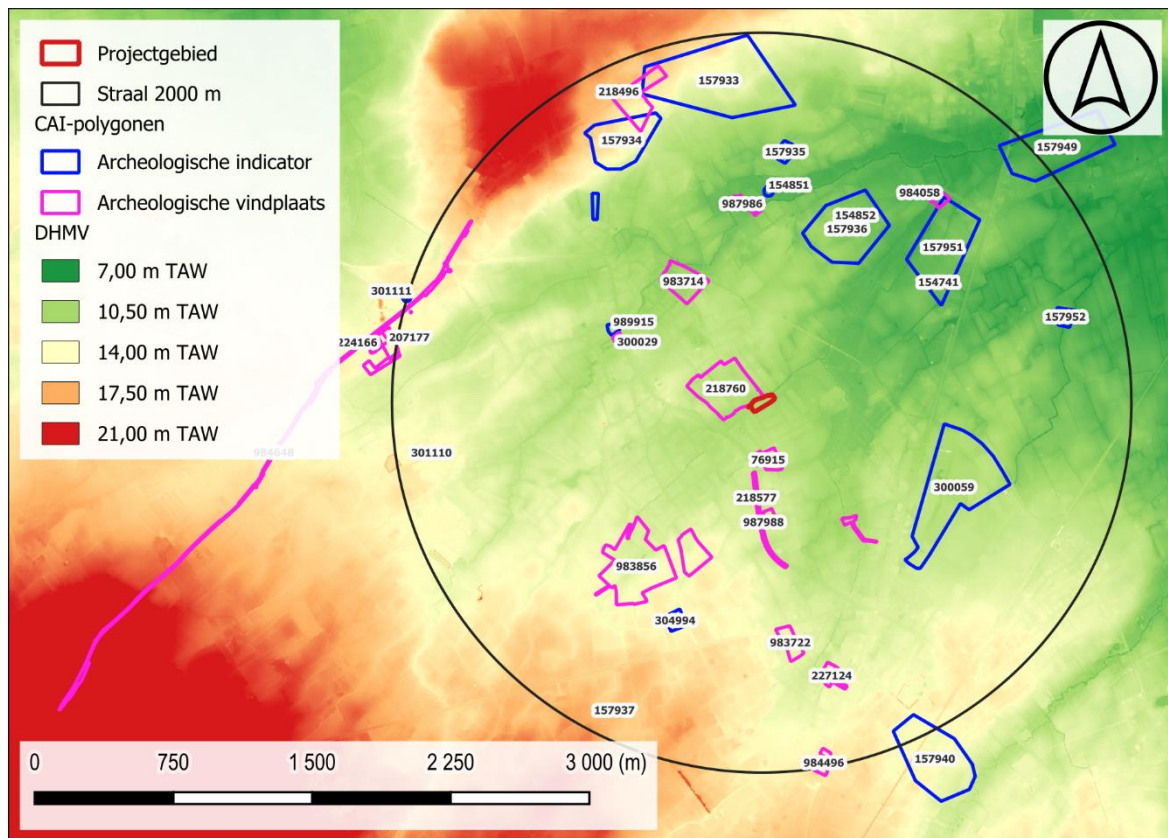
Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt)

Figuur 24: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2022-2023(© geopunt)

1.2.3 Archeologisch kader

In de nabije omgeving van het onderzoeksgebied is reeds veelvuldig archeologisch onderzoek verricht. Op een terrein ten noorden van de Schattinkbeek werd reeds een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hierbij werden echter archeologisch weinig relevante relictten aangetroffen uit de vroegmoderne en recente periode. Op een terrein hier direct ten oosten van werd eveneens reeds een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Hierbij werden geen resten van bewaarde bodemontwikkeling waargenomen. Bij onderzoek verder zuidwaarts, langs de Groenestraat, zijn restanten aan het licht gebracht uit de volle middeleeuwen. Uit de aangetroffen sporen en structuren werd geconcludeerd dat hier de rand van een nederzetting werd aangesneden. Ook in de ruimere omgeving werden op meerdere locaties restanten in kaart gebracht die gekoppeld kunnen worden aan bewoning tijdens de volle en late middeleeuwen en jongere perioden. Verder richting het noordwesten, op een terrein aan de Diksmuidse Heirweg, werden bij booronderzoek in functie van artefacten zowel werktuigen als chips gerecupereerd die wijzen op aanwezigheid tijdens het mesolithicum. Verder richting het zuiden van het onderzoeksgebied, aan het Xaverianenplein, werden bij prospectie met ingreep in de bodem restanten aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van een inheemse Romeinse nederzetting. De ruime omgeving werd eveneens reeds onderworpen aan luchtfotografische prospectie. Hierbij werden op meerdere locaties cirkelvormige structuren waargenomen die als grafmonumenten uit de bronstijd geïnterpreteerd kunnen worden waardoor het vermoeden bestaat dat in de omgeving een omvangrijke funeraire ruimte werd ingericht. Rondom het plangebied werden ook meerdere oppervlaktekarteringen uitgevoerd waarbij vondstmateriaal uit het meso- en neolithicum werden gerecupereerd evenals keramiek uit de Romeinse periode en middeleeuwen.

Figuur 25: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

76915	Mechanische prospectie Volle middeleeuwen: De resten van opgevulde grachten en kuilen werden aangesneden. De grachten en kuilen, geconcentreerd aan de NW rand van het perceel, wijzen mogelijk op het feit dat men hier de rand van een nederzetting heeft aangetroffen. Late middeleeuwen: 12de-13de eeuws aardewerk Bron: Van Besien E. 2006, Proefonderzoek aan de Groenestraat-Stadionlaan, Zedelgem (dossiernr. 06/226).
207177	Mechanische prospectie Nieuwste tijd: zandwinningskuilen, drainagegrachten en greppels. Bron: Huyghe J., Roelens F. 2013: Diksmuidse Heirweg, Brugge.
218496	Mechanische prospectie 18de eeuw: percelering Bron: Windey S., Vergauwe R., Laloo P. & Rozek J. 2017: Zedelgem - Diksmuidse Heirweg, Bredene, 52 p.
218760	Mechanische prospectie Nieuwste tijd: recente vergravingen, grachten en drainage

	Bron: Lambrecht G., Roelens F., Mikkelsen, J.H. 2015: Archeologisch onderzoek Fazantenstraat Zedelgem, Raakvlak rapport 2015/4, Brugge.
224166	Mechanische prospectie Steentijd: verschillende vuurstenen artefacten in de verkennende en waarderende boringen. O.a. een werktuigfragment: een meervoudig gebroken artefact met een steil geretoucheerde boord, vervaardigd in een fijnkorrelige donkergrijze vuursteen. Door het kleine formaat (>10x9x3 mm) is het niet mogelijk het stuk correct te oriënteren wat de interpretatie bemoeilijkt. Vermoedelijk betreft het hier een microlietfragment. Nieuwste tijd: recente greppels en verstoringen. Bron: Verhaeghe C., De Ketelaere S., Perdaen Y. Fredrick K., Cornelis L. 2018: Nota Zedelgem, Diksmuidse Heirweg: Verslag van Resultaten, BAAC Vlaanderen Rapport 876, Gent.
227124	Opgraving Onbepaald: De greppels zijn duidelijk antropogeen. De kuilen blijken na het couperen natuurlijke sporen te zijn. Ook is er de aanwezigheid van recente sporen en verstoringen. Gelijkaardige parallelle dubbele grachten wijzen dikwijls op de aanwezigheid van voormalige veldafbakeningen door middel van parallelle greppels met daartussen een kleine berm met daarop bomenrijen, hagen of struiken die geïnterpreteerd kunnen worden als houtwallen. In de noordelijke greppel van spoor 1.10 werd een fragment van een zwaar gecorrodeerd langwerpig niet nader te bepalen fragment van een smeedijzeren voorwerp aangetroffen. De natuurlijke sporen kunnen geïnterpreteerd worden als paleo-windvallen. Alle dateringen zijn onbepaald. Bron: Pype P. Coenaerts J. Jansen I. & D'Hooghe G. 2020: Off-Site sporen van landindeling en sporen van paleo-windvallen langs de oever van de Moubek. Vervolgonderzoek langs de Torhoutsesteenweg te Zedelgem (West-Vlaanderen), Gent.
300029	Opgraving Late middeleeuwen: Een weinig schervenmateriaal, baksteenpuin, Haaks op de Plaatsebeek en parallel aan de Snellegemsestraat werd een ondiepe, 10 m brede gracht aangetroffen. Het terrein ten westen wordt doorsneden door enkele oost-west lopende greppels en een noord-zuid gericht karrenspoor. Ten oosten een grote 1,75m diepe kuil en een noord-zuid gericht karrespoor. Datering op basis van een weinig schervenmateriaal en baksteenpuin. Bron: Dewilde M. en Wyffels F. 2005, Archeologisch onderzoek in het centrum van Zedelgem (W.-VI.), in: Archaeologia Mediaevalis, Kroniek 28, p. 106.
983714	Mechanische prospectie Onbepaald: Vanaf de nog bestaande loods, zo'n 45m van de Loppemsestraat, werden we geconfronteerd met opgespoten gronden die plaatselijk zo'n 1m80 dik waren. De opspuiting was over de rest van het terrein terug te vinden. Plaatselijk werd de opspuiting verstoord door recente kuilen met bouw- en ander afval. Bij het proefonderzoek zijn geen archeologisch relevante sporen teruggevonden. Bron: Van Besien, E. 2018: Loppemstraat, Zedelgem, Rapport 28, Brugge.
983722	Mechanische prospectie

	21ste eeuw: Behalve twee recente grachten die dwars over het terrein (Brugsestraat naar Magerhillestraat) liepen, zijn er geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. Het terrein was sterk verstoord door drainagebuizen. Bron: Van Besien, E. 2018: Magerhillestraat, Zedelgem, Rapport 29, Brugge.
983856	Mechanische prospectie Nieuwe tijd: De oriëntatie van de aanwezige grachten stemt overeen met de perceelsgrenzen op de historische kaarten die voorhanden zijn. Deze gelijkaardige oriëntatie kan een indicatie van gelijktijdigheid geven, maar het is ook mogelijk dat de grachten nog ouder zijn. Door de afwezigheid van vondsten kunnen de sporen echter niet met zekerheid gedateerd worden. Onbepaald: Geen datering. De 5 (paal)kuilen komen verspreid over het terrein voor en vormen geen structuur. Er werd nog een rechthoekig spoor gevonden. De afstand tussen dit spoor en de paalkuilen is ongeveer 5m. Dit spoor heeft een gelijkaardige vulling aan de hierboven vernoemde paalsporen en is 32cm breed, aangezien het spoor in de wand verdwijnt is het niet zeker hoe lang dit spoor is. Bron: Van Eynde M 2021: Hollevoordestraat Zedelgem (West-Vlaanderen), Adede Archeologisch Rapport 775, Gent.
984058	Mechanische prospectie 2de helft 16de eeuw: In de proefsleuf is zoals verwacht een walgracht aangetroffen. Vanaf een diepte van 1,40 m t.o.v. het maaiveld kwam er geleidelijk aan grondwater binnen in de proefsleuf. Plaatselijk is de onderzijde van de gracht bereikt, op een maximale diepte van 1,65 m t.o.v. het maaiveld. Bron: https://inventaris.onroerenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/984058
984496	Mechanische prospectie 18de-19de eeuw: Er zijn uitsluitend resten gevonden die in verband te brengen zijn met het historisch gedocumenteerd landgebruik uit de 18de en 19de eeuw. Algemeen betreft het elementen van landinrichting als kavelgrenzen en bewerkingssporen. Drie paalsporen vormen mogelijks het restant van een zwaardere grondvast gefundeerde schuur. Geassocieerde vondsten ontbreken. De schuur is enkel op grond van stratigrafie relatief ouder gedateerd dan de aanliggende kuilen en greppels uit de 18de en 19de eeuw. Nieuwe/Nieuwste tijd: Bij de noordelijke rand van het plangebied zijn tussen talrijke recente omwoelingen kuilen en greppels gevonden die op grond van stratigrafie en geassocieerde vondsten worden gedateerd in de nieuwste tijd. Bron: Demey D. 2021: Verkaveling Collevijnstraat Zedelgem: Nota ID20233: Archeologisch vooronderzoek - Verslag van resultaten Landschappelijk booronderzoek (2021J25) en proefsleuvenonderzoek (2021J26), Oudland - rapport 45, Oudland BV, Brugge, 43.
984648	Werfbegeleiding Late middeleeuwen/Nieuwe tijd: De grachten en greppels volgen de huidige perceelsindeling die terug gaat op de 18de of 19de eeuwse situatie. De kuilen lagen geïsoleerd en verspreid doorheen het plangebied en vertoonden geen enkele onderlinge samenhang. De sporen die nog enige kennis toedragen zijn een middeleeuwse greppel, die als onderdeel van de laatmiddeleeuwse landschapsinrichting geïnterpreteerd kan worden. Deze greppel bevindt zich zo'n

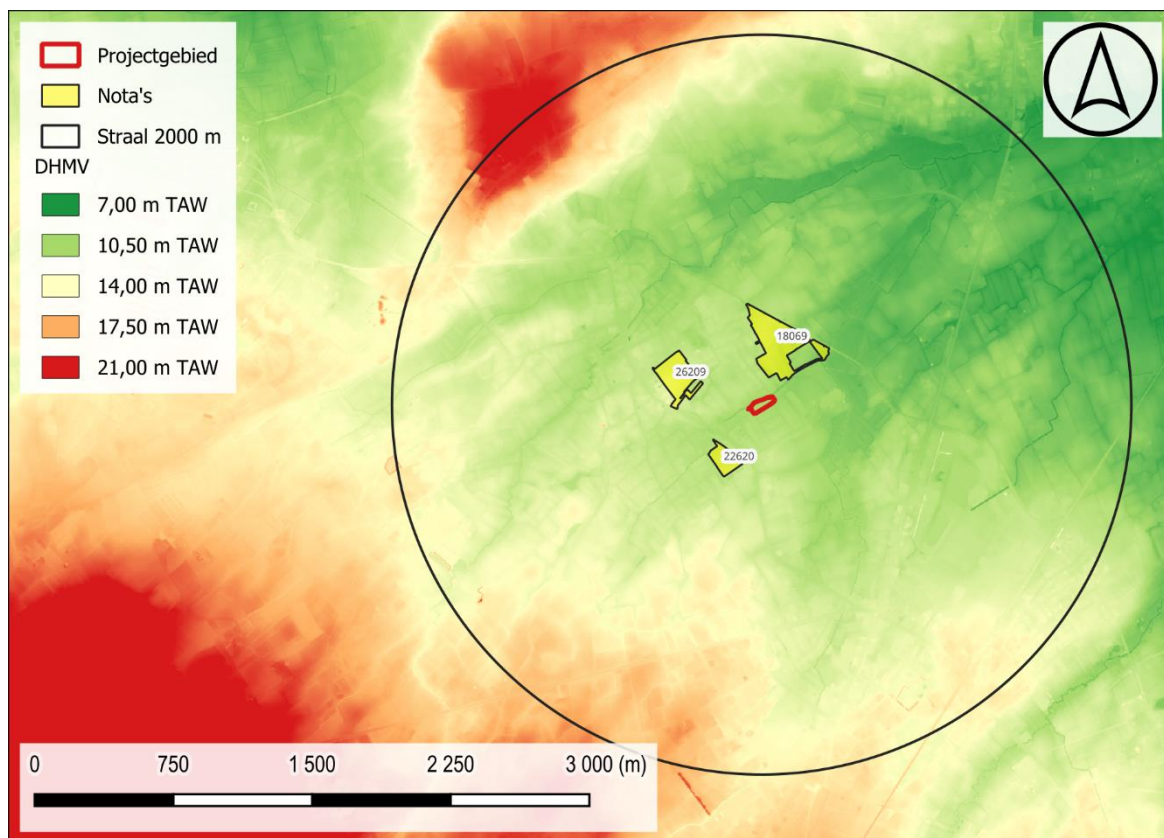
	100m ten zuiden van de historische hoeve Noortwege. Dit spoor wordt op zijn beurt doorsneden door de flankerende gracht langsheen de Diksmuidse Heirweg. De gracht is niet bijzonder geprofileerd. Het is onwaarschijnlijk dat het hier om een oude (Romeinse) weggracht met een complexe opvullingshistoriek gaat. Het materiaal uit de opvulling van de gracht wijst op een gebruik in de late middeleeuwen en nieuwe tijd. WOII: Het belangrijkste zijn echter de twee Duitse schuilloopgraven aangelegd in 1944 vlakbij twee Duitse barakken, ter verdediging van de legerkazerne aan de overkant van de Diksmuidse Heirweg. Mogelijk werden ze aangelegd in de zomer van 1944 als gevolg van de toenemende bombardementen en de nakende bevrijding door de oprukkende geallieerde troepen. Bron: Baeyens N. en J. De Mulder 2022: Diksmuidse Heirweg Zedelgem Eindverslag, Rapport, 677, Eke.
987986	Mechanische prospectie Onbepaald: Het proefsleuvenonderzoek wees uit dat er geen archeologisch relevante sporen meer aanwezig waren. Dit is enerzijds te verklaren door de intrinsieke afwezigheid ervan en anderzijds door het diepploegen waaronder het bodemarchief decennialang heeft geleden en waardoor mogelijks aanwezige sporen reeds beschadigd of verdwenen zijn. Bron: De Hooghe G. e.a. 2022: Archeologische evaluatie van het bodemarchief d.m.v. landschappelijke boringen, verkennende boringen en proefsleuven ter hoogte van de Groenestraat, Loppemsestraat en de Torhoutsesteenweg te Zedelgem (Prov. West-Vlaanderen), ABO archeologische rapporten 1962, Gent.
987988	Mechanische prospectie Volle middeleeuwen: de oriëntatie van de erfgreppels en de palencluster doet vermoeden dat het erf een noordoost-zuidwestelijke richting kent. Op basis van de technotypologische kenmerken van het aardewerk kan het ensemble en deze nederzettingssporen algemeen gedateerd worden in de volle middeleeuwen. Bron: De Hooghe G. e.a. 2022: Archeologische evaluatie van het bodemarchief d.m.v. landschappelijke boringen, verkennende boringen en proefsleuven ter hoogte van de Groenestraat, Loppemsestraat en de Torhoutsesteenweg te Zedelgem (Prov. West-Vlaanderen), ABO archeologische rapporten 1962, Gent.

II. Archeologische indicatoren

154741	Indicator luchtfotografie Onbepaald: dubbele circulaire structuur
154851	Indicator luchtfotografie Onbepaald: segment van een circulaire structuur, mogelijk bronstijdgrafheuvel
154852	Indicator luchtfotografie Onbepaald: circulaire structuur
157933	Indicator luchtfotografie

	Onbepaald: enkele lineaire sporen die niet op de Popp-kaart of de Ferrariskaart zijn terug te vinden. Mogelijk zijn ze ouder? De scherpe aflijning van de sporen lijkt dit echter tegen te spreken.
157934	Indicator luchtfotografie Bronstijd: een grafheuvel met dubbele concentrische gracht Onbepaald: 2 mogelijke waterputten, een gebogen lijn mogelijk veroorzaakt door een gedempte gracht of greppel, vlekken en kuilen
157935	Indicator luchtfotografie Bronstijd: segment van een circulair spoor, mogelijk grafheuvel Onbepaald: zone met vlekken/kuilen
157936	Indicator luchtfotografie Bronstijd: circulaire structuur, die waarschijnlijk een bronstijdgrafheuvel is Onbepaald: ronde vlek die mogelijk een waterput kan zijn, kuilen, brede gracht en enkele lineaire sporen (greppels/grachten)
157937	Indicator luchtfotografie 18 ^{de} eeuw: wegtracé
157940	Indicator luchtfotografie Bronstijd: 2 grafheuvels, waarvan 1 twijfelgeval Onbepaald: hoekig lineair spoor dat niet terug te vinden is op recente kaarten, Popp-kaart of Ferraris. Mogelijk is het spoor ouder. 3 langwerpige vlekken die mogelijk kunnen geïnterpreteerd worden als ontginningskuilen.
157949	Indicator luchtfotografie Onbepaald: kuilenconcentraties
157951	Indicator luchtfotografie Bronstijd: grafheuvel met dubbele concentrische gracht 18 ^{de} eeuw: een wegtracé dat waarschijnlijk in verband staat met het 17de-eeuwse kasteel ter Loo. Onbepaald: hoekig lineair spoor mogelijk veroorzaakt door een gedempte gracht of greppel, 2 ovaalvormige kuilen die mogelijk kunnen gezien worden als ontginningskuilen, kuilenconcentraties
157952	Indicator luchtfotografie Onbepaald: lineair spoor dat zeker teruggaat tot de Ferrariskaart, kuilenconcentraties
218577	Metaaldetectie 17 ^{de} eeuw: oord, koper. diameter 25mm, massa 3.08gr. Joost Maximiliaan van Bronkhorst (1617-1662)
300059	Veldkartering Steentijd: vuurstenen afslag

	Midden-Romeinse tijd: Verscheidene paalkuilen (afkomstig van bijgebouwen?), twee grachten met in één de resten van een schaal of kom in tin of koper en een opgevulde boomkuil met heel wat Romeinse aardewerkfragmenten. Late middeleeuwen: Grachtstructuren
301110	Erfgoedonderzoek Neolithicum: Bewoningssporen, o.m. krabbers, lemmers, pijlpunten, in vuursteen van Spiennes.
301111	Erfgoedonderzoek Late middeleeuwen: Fragmenten aardewerk, 2 waterleidingsbuizen uit hard gebakken, vuil grijsgele klei
304994	Indicator cartografie Late middeleeuwen: site met walgracht, Ca. 1850 is hier een site met walgracht gelegen. Omgrachting noch gebouwen zijn heden bewaard.
989915	Indicator cartografie Late middeleeuwen: Sint-Laurentiuskerk, De oorsprong van een eerste kerkgebouw, waarschijnlijk een eenvoudige, houten kapel, is onbekend. Deze is dan wellicht vervangen door een stenen, romaanse kerk. In de 14de eeuw wordt een nieuwe, gotische kerk opgetrokken. De torennaald, oorspronkelijk in steen uitgevoerd met gaanderij en vier hoektorens, wordt in 1786 wegens bouwvalligheid afgebroken en vervangen zie huidig

Figuur 26: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).

III. Onderzoek (nog) niet opgenomen in de CAI

18069	Snippenlaan LBO De boringen schetsen een gevarieerd beeld van het bodemprofiel en wijzen op uitgebreide verstoring van de oorspronkelijke bodem. Van zuid naar noord bestaat de bovenste meter van de bodem uit uiteenlopende sequenties. Ter hoogte van de Schattingbeek bestaat de bodem ofwel uit een AC profiel ofwel de onderkant van een ijzeraanrijkingshorizont en een C-horizont, bovenop een de kleiige vulling van de beekvallei. Langs een gracht is een zeer dikke antropogene horizont herkend die bestaat uit sediment afkomstig van het uitkuisen van de gracht. Centraal in het projectgebied liggen voornamelijk boringen met een AC-profiel. In het noorden van het projectgebied is een zone met een deels bewaarde humusaanrijkingshorizont ontdekt. Intacte bodemsequenties zijn nergens herkend, het gaat steeds over in de ruimte en de diepte gefragmenteerde aanwijzingen voor bodemvorming. Bron: https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/18069
22620	Lindestraat LBO, Proefsleuven en proefputten Het proefsleuvenonderzoek bestond uit de aanleg van 6 proefsleuven (wp1 tem wp6) waarbinnen slechts enkele sporen en vooral verstoringen werden geregistreerd. De geregistreeerde sporen duiden vooral op activiteiten van landgebruik en -inrichting in de nieuwste tijd (19e-21e eeuw). Bron: https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/22620

26209	Xaverianenplein LBO, VAB, Proefsleuven en proefputten Op basis van de aard van de aangetroffen sporen (mogelijke poel, paalkuilen) en het aangetroffen vondstenmateriaal kan er sprake zijn van een inheems-Romeinse rurale nederzetting. Bron: https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/26209

1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK

De opdrachtgever plant de realisatie van nieuwe meergezinswoningen met ondergrondse parking en bijhorende infrastructuur aan de Varenslaan te Zedelgem. Het plangebied is ca. 5978 m² groot wordt ingenomen door een appartementsgebouw, verharding, garages en groenzone. De aanwezige infrastructuur wordt gesloopt in het kader van de geplande ontwikkeling.

Zedelgem is gelegen in de zandstreek buiten de Vlaamse Vallei, meer bepaald het Houtland ten zuidwesten van Brugge. Het onderzoeksgebied bevindt zich ten zuidoosten van het Zedelgemse dorpscentrum. Het plangebied grenst in het noorden aan de Schattinkbeek die verder ten noordoosten aansluit op de Moubeek. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het plangebied een profiel weer waarvan de top bestaat uit fluviatiele afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen. De bodemkaart geeft in het noorden van het terrein, langs de Schattinkbeek, een hydromorfe bodem weer. In het zuidelijke terreindeel is een natte zandleembodem aangeduid. De gradiëntzone langs de Schattinkbeek was ongetwijfeld zeer aantrekkelijk voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars.

De cartografische bronnen reflecteren een landelijke omgeving. Op de Ferrariskaart is ter hoogte van het onderzoeksgebied geen bebouwing weergegeven. Het terrein is ingekleurd als grasland. Ten oosten van het onderzoeksgebied, langs de loop van de Moubeek, is een bosgebied weergegeven. Ook de loop van de Schattinkbeek is reeds aangeduid. Het verloop van de huidige Groenstraat is reeds weergegeven op de Kabinetskaart. Langsheen de weg is bebouwing weergegeven. Op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal is het verloop van de Schattinkbeek te volgen in de perceelsstructuren, maar de waterloop zelf is niet afgebeeld. Op de Vandermaelenkaart is het verloop duidelijk weergegeven als strook grasland. Ook op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal blijft het plangebied vrij van enige bebouwing. Op het oudste luchtbeeld lijkt het terrein nog steeds vrij van structuren. Vanaf het beeld van de jaren '80 is de huidige toestand te herkennen.

In de nabije omgeving van het onderzoeksgebied is reeds veelvuldig archeologisch onderzoek verricht. Op een terrein ten noorden van de Schattinkbeek werd reeds een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hierbij werden echter archeologisch weinig relevante relicten aangetroffen uit de vroegmoderne en recente periode. Op een terrein hier direct ten oosten van werd eveneens reeds een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Hierbij werden geen resten van bewaarde bodemontwikkeling waargenomen. Bij onderzoek verder zuidwaarts, langs de Groenstraat, zijn restanten aan het licht gebracht uit de volle middeleeuwen. Uit de aangetroffen sporen en structuren werd geconcludeerd dat hier de rand van een nederzetting werd aangesneden. Ook in de ruimere omgeving werden op meerdere locaties restanten in kaart gebracht die gekoppeld kunnen worden aan bewoning tijdens de volle en late middeleeuwen en jongere perioden. Verder richting het noordwesten, op een terrein aan de Diksmuidse Heirweg, werden bij booronderzoek in functie van artefacten zowel werktuigen als chips gerecupereerd die wijzen op aanwezigheid tijdens het mesolithicum. Verder richting het zuiden van het onderzoeksgebied, aan het Xaverianenplein, werden bij prospectie met ingreep in de bodem restanten aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van een inheemse Romeinse nederzetting. De ruime omgeving werd eveneens reeds onderworpen aan luchtfotografische prospectie. Hierbij werden op meerdere locaties cirkelvormige structuren waargenomen die als grafmonumenten uit de bronstijd geïnterpreteerd kunnen worden waardoor het vermoeden bestaat dat in de

omgeving een omvangrijke funeraire ruimte werd ingericht. Rondom het plangebied werden ook meerdere oppervlaktekarteringen uitgevoerd waarbij vondstmateriaal uit het meso- en neolithicum werden gerecupereerd evenals keramiek uit de Romeinse periode en middeleeuwen.

Concreet dient ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. Op basis van het landschappelijk kader en de gekende waarden bestaat de verwachting uit zowel artefactenconcentraties als resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. Daartegenover staat echter dat er binnen de grenzen van het plangebied reeds bouwactiviteiten zijn uitgevoerd. Mogelijk is het bodemarchief hierdoor verstoord waardoor verder onderzoek niet langer zinvol kan zijn. In de eerste plaats dient een landschappelijk bodemonderzoek de bodemopbouw en verstoringsgraad te evalueren. Mochten plaatselijk bodemhorizonten aanwezig zijn die kunnen wijzen op betere bewaringsomstandigheden m.b.t. artefactensites, dan dienen deze bemonsterd te worden in een verkennend grid. In het geval van een positieve staalname wordt dit onderzoek aangevuld met waarderende archeologische boringen en/of testvakken. Met betrekking tot erfgoed bestaand uit bodemsporen is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte manier om de aanwezigheid van relictten te evalueren en de impact van de geplande werken hierop in te schatten.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

KAARTMATERIAAL

Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, Graaf de Ferraris [1771-1778]

Atlas der Buurtwegen d.d. 1842

Topografische kaart van Vandermaelen d.d. 1846 – 1854

Popp-kaart d.d. 1842-1879

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)	4
Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)	6
Figuur 4: Opzet initiatiefnemer sloop t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt).....	7
Figuur 5: Opzet initiatiefnemer bouw t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt).....	8
Figuur 6: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	10
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	10
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	11
Figuur 9: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	11
Figuur 10: Hoogteverloop ZW-NO	12
Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt)	12
Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© geopunt)	13
Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© geopunt)	13
Figuur 14: Situering projectgebied bij benadering t.a.v. de Heraldische kaart van het Brugse Vrije, 1601. (Bron: Kaartenhuis Brugge)	15
Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)	18
Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)	18
Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)	19
Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt) ...	19
Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt)	20
Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt)	20
Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt)	21
Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt)	21
Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt)	22
Figuur 24: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2022-2023(© geopunt)	22
Figuur 25: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).	24
Figuur 26: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).	30

BOORLIJST

CHRONOLOGISCH KADER

